

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Pavla Simona a soudců JUDr. Romana Fialy, Mgr. Víta Bičáka, Mgr. Ing. Radovana Havelce, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Tomáše Rychlého, Ph.D., rozhodl o návrhu **P. K.**, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi **Obvodním soudem pro Prahu 7, Městským soudem v Praze** na straně jedné a **náměstkem ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, ředitelem Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, policejním prezidentem, ministrem vnitra** na straně druhé a dalších účastníků sporu vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 7 pod sp. zn. 10 C 514/2015, o náhradu újmy a zadostiučinění za vznik nemajetkové újmy a o přiznání omluvy: žalobce **P. K.** a žalovaná **Česká republika – Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7,

t a k t o :

Návrh s e o d m í á .

O d ů v o d ň ě n í :

[1] Podáním doručeným dne 19. 6. 2018 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon č. 131/2002 Sb.“) P. K. (dále jen „navrhovatel“) navrhl tomuto senátu rozhodnout spor o pravomoc podle § 1 odst. 1 písm. a) téhož zákona, který vznikl mezi Obvodním soudem pro Prahu 7 a ředitelem Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy (dále jen „ředitel KŘ PČR“), ve věci náhrady újmy a zadostiučinění za vznik nemajetkové újmy a o přiznání omluvy ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) [dále jen „zákon č. 82/1998 Sb.“].

[2] Z návrhu na zahájení kompetenčního sporu v nyní posuzované věci, jeho příloh a obsahu spisu o kompetenčním návrhu téhož navrhovatele vedeného pod sp. zn. Konf 35/2017, zvláštní senát zjistil následující skutečnosti:

[3] Navrhovatel jako příslušník bezpečnostního sboru Policie České republiky byl dne 31. 7. 2012 rozhodnutím ředitele KŘ PČR č. 944/2012 propuštěn ze služebního poměru příslušníka Policie České republiky, což bylo potvrzeno i rozhodnutím policejního prezidenta ze dne 26. 10. 2012, čj. PPR-19977-4/ČJ-2012-990131. Obě rozhodnutí však zrušil Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 20. 1. 2015, čj. 8 Ad 17/2012-164. Kasační stížnost proti tomuto rozsudku zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 1. 4. 2015, čj. 1 As 47/2015-35.

[4] Žádostí ze dne 18. 5. 2015 (dále jen „žádost“) podanou Ministerstvu vnitra navrhovatel s odkazem na ustanovení § 14 a § 31a zákona č. 82/1998 Sb. předběžně uplatnil nárok

na zaplacení částky 2 178 500 Kč sestávající z náhrady majetkové újmy ve výši 350 000 Kč za pokles jeho služebního příjmu o pracovní odměny a za náklady na písemný styk a čas nutný pro vyhotovování podání a dále z částky ve výši 1 828 500 Kč jako zadostiučinění za nemajetkovou újmu spočívající ve stigmatizaci navrhovatele v rámci bezpečnostního sboru. Navrhovatel požadoval i omluvu uveřejněnou ve sbírce interních aktů řízení (SIAR). Navrhovateli měla újma vzniknout pro nezákonná rozhodnutí v řízení vedeném ve služebním poměru.

[5] Žádostí navrhovatele se však Ministerstvo vnitra odmítlo zabývat s tím, že předmětem úpravy provedené zákonem č. 82/1998 Sb. není odpovědnost za škodu vzniklou ze služebně právních vztahů, přičemž je tak vyloučeno postupovat podle tohoto zákona při posuzování odpovědnosti vyplývající z individuálních služebně právních vztahů charakterizovaných vzájemnou rovností jejich účastníků. K tomu argumentačně Ministerstvo vnitra odkázalo na rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 8. 2. 2001, sp. zn. 21 Cdo 1010/2000, a ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. 30 Cdo 2470/2012, a postoupilo žádost navrhovatele řediteli KŘ PČR.

[6] Po předběžném uplatnění nároku navrhovatel podal dne 3. 12. 2015 žalobu k Obvodnímu soudu pro Prahu 7, věcně a místně příslušnému soudu žalované České republiky – Ministerstva vnitra. Žalobou se navrhovatel, stejně jako při předběžném projednání nároku, domáhal přiznání zadostiučinění za vznik majetkové a nemajetkové újmy a přiznání omluvy ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., která mu měla vzniknout v důsledku nezákonných rozhodnutí v řízení vedeném ve služebním poměru.

[7] Obvodní soud pro Prahu 7 usnesením ze dne 30. 5. 2017, čj. 10 C 514/2015-17, řízení zastavil (výrok I.) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) s tím, že po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena řediteli KŘ PČR (výrok III.). V odůvodnění svého rozhodnutí odkázal (stejně jako Ministerstvo vnitra) na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. 30 Cdo 2470/2012, a uvedl, že o výkon státní (veřejné) moci nejde tam, kde stát nevystupuje v tzv. vrchnostenské pozici, nýbrž kde vstupuje do právních vztahů jako jejich účastník rovný s účastníky ostatními. U nároků, kde stát vystupuje jako zaměstnavatel, je dána jeho pracovněprávní odpovědnost. Tomu se blíží i specifické vztahy služební, tedy vztahy svou podstatou zaměstnanecké s určitými modifikacemi, které zdánlivě mohou evokovat jisté rysy výkonu veřejné moci. Konkrétní právní úpravu odpovědnosti státu za škodu v těchto vztazích obsahují příslušné služební zákony. Požadavek žalobce (navrhovatele) na náhradu újmy se odvíjí od porušení právních povinností zaměstnanci žalované (České republiky) jednajících jejím jménem, nejedná se tedy o odpovědnostní vztah veřejnoprávní povahy vyplývající z rozhodnutí žalované při výkonu svrchované veřejné moci, na který by bylo možné vztáhnout působnost zákona č. 82/1998 Sb. Obvodní soud pro Prahu 7 na základě uvedeného dospěl k závěru, že pravomoc k projednání a rozhodnutí dané věci, která souvisí se služebním poměrem, není svěřena soudu v rámci občanského soudního řízení, a proto řízení pro nedostatek pravomoci zastavil a věc postoupil k dalšímu řízení, podle svého názoru příslušnému orgánu, a to řediteli KŘ PČR k dalšímu řízení.

[8] Navrhovatel s uvedeným závěrem Obvodního soudu pro Prahu 7 nesouhlasil a podal proti usnesení soudu prvního stupně, odvolání k Městskému soudu v Praze. Městský soud v Praze usnesením ze dne 14. 8. 2017, čj. 14 Co 303/2017-26, napadené usnesení Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 30. 5. 2017, čj. 10 C 514/2015-17, potvrdil (výrok I.), neboť se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že v přezkoumávané věci není založena pravomoc civilního soudu, avšak s tím rozdílem, že změnil dílem výrok III. usnesení soudu prvního stupně tak, že rozhodl, aby po právní moci jeho usnesení byla věc postoupena policejnímu prezidentovi (výrok II.) Podle názoru odvolacího soudu totiž bylo na místě věc postoupit policejnímu

prezidentovi s tím, že je na něm, zda případně v jím určeném rozsahu věc postoupí k přímému vyřízení určenému funkcionáři [§ 2 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 361/2003 Sb.“)].

[9] Policejní prezident žádost navrhovatele dne 20. 9. 2017 postoupil na úsek náměstka ředitele KŘ PČR. Rozhodnutím ze dne 4. 12. 2017, čj. KRPA-340891-5/ČJ-2017-0000VO, náměstek ředitele KŘ PČR řízení o podané žádosti navrhovatele podle ustanovení § 179 zákona č. 361/2003 Sb. zastavil pro zjevnou právní nepřipustnost, jelikož zákon č. 361/2003 Sb. institut nemajetkové újmy nezná. Tento pojem je institutem zákona č. 82/1998 Sb. a současně v dané věci nejsou naplněny předpoklady vzniku obecné odpovědnosti bezpečnostního sboru podle § 98 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb. Proti uvedenému rozhodnutí náměstka ředitele KŘ PČR podal navrhovatel odvolání k řediteli KŘ PČR a následně dne 26. 6. 2017 navrhl zvláštnímu senátu, aby rozhodl negativní kompetenční spor o pravomoc v jeho věci mezi civilním soudem (Obvodním soudem pro Prahu 7) a ředitelem KŘ PČR (správním orgánem).

[10] Dotčený návrh na rozhodnutí o kompetenčním sporu zvláštní senát usnesením ze dne 15. 5. 2018, čj. Konf 35/2017-20, odmítl jako předčasný, protože ředitel KŘ PČR v době rozhodování zvláštního senátu nerozhodl o odvolání žalobce (navrhovatele) proti rozhodnutí náměstka ředitele KŘ PČR o zastavení řízení, a ani jinak nepopřel kvalifikovaným způsobem svoji pravomoc věc navrhovatele rozhodnout (podáním návrhu na zahájení kompetenčního sporu zvláštnímu senátu). Kompetenční spor tak v době rozhodování zvláštního senátu ve smyslu § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb. neexistoval.

[11] Ředitel KŘ PČR (jako odvolací orgán) mezitím v souladu s ustanovením § 194 zákona č. 361/2003 Sb. určil senát poradní komise ředitele KŘ PČR (dále jen „senát“). Senát konstatoval, že v „*celé věci je dán právní (kompetenční) spor o to, který orgán je příslušný podnětem se zabývat, respektive jej meritorně rozhodnout.*“ Ministerstvo vnitra zastává názor, že podnět by měl být řešen v režimu zákona č. 361/2003 Sb., přičemž k rozhodnutí věci je tak příslušný služební funkcionář, oproti tomu Policie ČR má za to, že by žádost navrhovatele měla být řešena v režimu zákona č. 82/1998 Sb. s tím, že věc rozhodnout je příslušné Ministerstvo vnitra. Pokud by rozhodovacím orgánem bylo Ministerstvo vnitra, jednalo by se v soudním řízení o uplatnění nároku na náhradu škody u soudu, naopak v případě rozhodnutí služebního funkcionáře by se jednalo o správní žalobu. Ve vztahu k posuzované věci senát uzavřel, že odvolateli (navrhovateli) nevznikla majetková újma a nedošlo ani ke vzniku újmy nemajetkové, a proto nejsou dány důvody pro náhradu materiální ani nemateriální újmy, ani pro přiznání omluvy. Žádná taková újma ani po využití analogie iuris (zákona č. 82/1998 Sb.) odvolateli (navrhovateli) nevznikla. S tímto závěrem senátu se ztotožnil i ředitel KŘ PČR coby odvolací orgán a dále uvedl, že „*služební zákon institut nemajetkové újmy nezná, že tento pojem je institutem zákona o odpovědnosti za škodu a současně, že v dané věci nejsou naplněny předpoklady vzniku obecné odpovědnosti bezpečnostního sboru podle § 98 odst. 1 služebního zákona.*“ Proto svým rozhodnutím ze dne 29. 5. 2018, číslo 584/2018, odvolání navrhovatele zamítl a napadené rozhodnutí náměstka ředitele KŘ PČR, kterým bylo řízení o žádosti navrhovatele zastaveno pro zjevnou právní nepřipustnost, potvrdil.

[12] Dne 13. 5. 2019 v písemném podání navrhovatel mimo jiné sdělil zvláštnímu senátu, že rozhodnutím ministra vnitra byla dotčená rozhodnutí ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy i náměstka ředitele KŘ PČR zrušena. Z kopií listin připojených k tomuto podání navrhovatele zvláštní senát zjistil, že po zahájení kompetenčního řízení rozhodnutím ministra vnitra ze dne 20. 3. 2019, čj. MV-3398-7/SO-2019, které nabylo právní moci dne 27. 4. 2019, byla zrušena rozhodnutí ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy ze dne 29. 5. 2018, číslo 584/2018, a rozhodnutí náměstka ředitele KŘ PČR ze dne 4. 12. 2017,

čj. KRPA-340891-5/ČJ-2017-0000VO, a věc vrácena náměstkovi ředitele KŘ PČR k novému projednání.

[13] V odůvodnění svého rozhodnutí ministr vnitra konstatoval, že „[o]bě přezkoumávaná rozhodnutí vycházela z předpokladu, že o žádosti účastníka řízení nejsou příslušní rozhodovat služební funkcionáři, tudíž je zjevně právně nepřipustná v režimu zákona o služebním poměru, přičemž uvedený právní názor vycházel z dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu. Tento právní názor byl nicméně překonán právním názorem vysloveným v usnesení zvláštního senátu [.....]ze dne 15. 1. 2012, čj. Konf 11/2018-16 (.....), podle něhož k projednání nároku na náhradu škody včetně nemajetkové újmy příslušníků bezpečnostních sborů způsobené vydáním nezákonného rozhodnutí, je příslušný služební funkcionář v řízení o náhradě škody podle § 98 zákona o služebním poměru.“ Proto ministr vnitra obě přezkoumávaná rozhodnutí zrušil a věc vrátil k novému projednání správnímu orgánu prvního stupně, tj. náměstkovi ředitele KŘ PČR.

[14] Zvláštní senát se nejprve zabýval otázkou, zda v nyní posuzované věci jsou splněny podmínky, za nichž může návrh na rozhodnutí kompetenčního sporu projednat a rozhodnout o něm. Podmínkou pro to, aby zvláštní senát mohl rozhodnout o tom, kdo je příslušný vydat rozhodnutí uvedené v návrhu na zahájení řízení, je existence záporného či kladného kompetenčního sporu. Podle § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb. je negativním kompetenčním sporem ten, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků.

[15] Zvláštní senát rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu existujícího ke dni, kdy o věci rozhoduje (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 24. 11. 2004, čj. Konf 3/2003-18, publikované pod č. 485/2005 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu), pro nějž je podstatné nejen to, že kompetenční spor vznikl, ale také to, že trvá ke dni rozhodnutí o něm zvláštním senátem.

[16] V době podání návrhu šlo o negativní kompetenční konflikt, jelikož nárok navrhovatele odmítal projednat jak Obvodní soud pro Prahu 7 (Městský soud v Praze), tak i Ministerstvo vnitra a opakovaně též ředitel KŘ PČR. Podmínka trvání kompetenčního sporu však v daném případě splněna není. Ačkoliv správní orgány původně popřely svou pravomoc rozhodovat o požadavku navrhovatele na náhradu nemajetkové újmy, jejich rozhodnutí byla po podání návrhu na zahájení kompetenčního sporu zrušena rozhodnutím ministra vnitra se závazným právním názorem, že jejich pravomoc ve věci rozhodnout je dána (resp. svědčí náměstkovi ředitele KŘ PČR). V souzené věci tedy záporný kompetenční spor, k jehož řešení by byl povolán zvláštní senát, odpadl. Zvláštnímu senátu tak nezbylo, než návrh odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 4 zákona č. 131/2002 Sb.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 8. října 2019

JUDr. Pavel Simon
předseda zvláštního senátu